

[Time: 2 Hours]

[Marks:60]

Please check whether you have got the right question paper.

- N.B: 1. All questions are **compulsory**.
2. All question carry **equal** marks.

Q.1 Discuss the nature and scope of philosophy of history.

OR

Examine the Secular and Theological approach in the Philosophy of History.

Q.2 Explain the meaning of Idealism. Describe in brief the idealist approach of history.

OR

Analyse in detail the materialist views of Philosophy of History.

Q.3 Comment on the totalitarianism school in Philosophy of History.

OR

State the significance of Subaltern School of Philosophy of History.

Q.4 Review the writings of colonial historiography.

OR

Trace the Nationalist School of Indian Historiography.

मराठी रूपांतर

[वेळ : 2 तास]

[एकूण गुण :60]

Please check whether you have got the right question paper.

सूचना : १. सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.

२. सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

प्र.१ इतिहासाच्या तत्वज्ञानाचे स्वरूप आणि व्याप्तीची चर्चा करा.

किंवा

इतिहासाच्या तत्वज्ञानामध्ये धर्मनिरपेक्ष आणि धार्मिक दृष्टीकोणाचे परीक्षण करा.

प्र.२ आदर्शवादाचा अर्थ स्पष्ट करा. इतिहासाच्या आदर्शवादी दृष्टीकोनाचे थोडक्यात वर्णन करा.

किंवा

इतिहासाच्या तत्वज्ञानाच्या भौतिकवादी दृष्टीकोनाची विस्तृत चिकित्सा करा.

प्र.३ इतिहासाच्या तत्वज्ञानातील सर्वसमावेशक (Totalitarianism) विचार प्रणालीवर भाष्य करा.

किंवा

इतिहासाच्या तत्वज्ञानातील सबाल्टर्न विचार प्रणालीचे महत्व लिहा.

प्र.४ वसाहतवादी इतिहास लेखनाच्या आढावा घ्या.

किंवा

भारतीय इतिहास लेखन शास्त्राच्या राष्ट्रीवादी विचार प्रणालीचा मागोवा घ्या.